

bilışim 4mevsim

Sayı 4 Ekim, Kasım, Aralık 2019

HABERLER..... 4

2019 yılı Bilışim için pek çok yönden ilklerin yaşandığı, yeni atılımların yapıldığı bir yıl olarak gerçekleşti. Bizde haber çoook....

GEZİ..... 19

Mardin, Midyat ve Fırat

Sonunda bu yıl Mardin ve çevresine bir gezi yapma şansım oldu. Sezon sonuydu. Aslında gitmekte geç kalmıştık....

İÇİMİZDEN.....15

Ebru Çuhacı: "Bir Kap Yemek,
Bir Kap Su, Birazcık Sevgi"

Kapak fotoğrafı: Abdullah Özbacı
Bilişim 4 Mevsim dergisiyle ilgili geribildirimleriniz, görüş ve önerileriniz için
bilisim4m@bilisim.com.tr
adresine e-posta gönderebilirsiniz.

Bilişim 4 Mevsim Dergisi, Bilişim Bilişim ve Yazılım Sistemleri Anonim Şirketi tarafından TC yasalarına uygun olarak elektronik dergi olarak yayınlanmaktadır. Bilişim 4 Mevsim Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Bilişim AŞ'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

İÇİNDEKİLER

ii Kurucumuzdan

1 Toplumbilim

Editörden	i
Kurucumuz'dan	ii
Toplumbilim	1
Haberler	4
Yansımalar	9

4 Haberler

9 Yansımalar

İÇİNDEKİLER

19
Gezi

26
Mutfak

İçimizden	15
Gezi	19
Yoga.....	24
Mutfak	26

24
Yoga

15
İçimizden

Editörden

Ayşe Eser Baransel

“

“İyilik peşinde koşanlar, hayvanları, doğayı sevip koruyanlar, yardımseverler, geçtiği yerlere yaşam veren büyük nehirler, her türlü farklılığı koruyup zengin bir kültür yaratan kadim şehirler, şifa dağıtan, sevgi dolu doktorlar girdi sayfaların arasına....”

Sonbaharın güzel renkleri, iyi giden havalar derken Aralık ayında kış mevsimi kendini hissettirmeye başladı. Müthiş bir tüketim çılgınlığı içinde en uzun geceyi bir kez daha geride bıraktık. Belki soğuğun etkisiyle ısıtmak için kalpleri, belki de şiddet dolu haberler, yağmalanan doğa, eşitsizlik, haksızlık, yoksulluk korkuttuğu için, ya da hep kötülerin kazandığı dünyadan sıkıldığım için bu sayımızda “iyilik” takıldı aklıma. Gitmiyor. Bu konuda yalnız değilim sanki. Sosyal sorumluluk projeleri, gönüllülerden oluşan toplumsal hareketler, sosyal medyada birbirinden ilginç bağış kampanyaları, iyilik günleri, iyilik haftaları, sizce de daha sık karşımıza çıkmıyor mu?

Aklıma takılan *iyilik* biraz da geçenlerde yeniden farkettiğim, iyileştirmeye yemin etmiş iki *doktor* yüzünden. Prof. Dr. Kemal Sayar, ilki. Tanırsınız, bir psikiyatrist, aynı zamanda şair. İnsanın doğasındaki iyiliğe inanan bir doktor ve düşüncelerini sanatçı duyarlılığı ile şiir gibi ifade ediyordu izlediğim bir televizyon programında. Söyledikleri dokundu. İkinci doktor Prof. Dr. Türkân Saylan. İsterseniz sulu gözlü deyin bana, gözyaşları içinde okudum yaşamını. İyiliğin, umudun, insan sevgisinin, vazgeçmemenin simgesi. Yansımalar bölümünde *Ayşe Kulin*’in kitabı *Türkan*’a ilişkin düşündüklerimi paylaştım.

Kurucumuz Aydın Köksal, bu kez *Dil ile Ekin* kitabıyla katıldı bu sayı-

mıza. “İyi bir insan olabilme yolunda, yararlı bir kitap bir simge sayılabilirse, bunun için kimileyin kırk yıllık emek gerekiyor...” diyor.

İyilik nedir? İnsanlar neden iyilik yaparlar? Bu dünya az sayıdaki iyi kalpli insanlar sayesinde mi dönüyor?

Kimileri, “*insan iyiliği aslında kendisi için yapar*” diyor. Nepal’deki çocuklar için 6900 km yol yürüyecek olan 73 yaşındaki İngiliz maratoncu Rosie Swala Pope ise, “*Kendimiz için yaptığımız en iyi şeyleri başkaları için de yapabiliriz*” mesajını vermek için yürüyorum” demiş. İyiliği tanımlamak değil de, *yapmak* keyifli bence. Uçurmasa da hafifletir insanı.

2019’un son sayısı karşınızda!

Kendinize *bir iyilik* yapın. Kısa bir mola verin ve Bilişim 4 Mevsim’in bu sayısını okuyun. İyilik peşinde koşanlar, hayvanları, doğayı sevip koruyanlar, yardımseverler, geçtiği yerlere yaşam veren büyük nehirler, her türlü farklılığı koruyup zengin bir kültür yaratan kadim şehirler, şifa dağıtan, sevgi dolu doktorlar girdi sayfaların arasına. Çevirin sayfaları, bakarsınız sizlerin yaşamlarına da *iyilik* getirirler.

Sevdiklerinizle birlikte sağlıklı ve mutlu, iyi bir yeni yıl dilerim.

Kurucumuz'dan

Prof. Dr. Aydın Köksal,
Bilişim AŞ YK Bşk.,
TBD Onursal Bşk.

“

‘İyi bir insan olabilme yolunda, yararlı bir kitap bir simge sayılabilirse, demek ki bunun için kimileyin kırk yıllık emek gerekiyor...’

İyilik kavramının çevresinde dönüp durmam, son zamanlarda izlediğim filmler, iyilik peşinde koşanlarla ilgili televizyon programları ve okuduğum kitaplardan kaynaklanıyor. Aydın Köksal'ın genç yaşta okuyup unutamadığım, zaman zaman yeniden okuyup başvurduğum “Dil ile Ekin” kitabı örneğin.

İyiye nasıl korur, daha iyiye nasıl ulaşabiliriz?

Aydın Köksal bu kitabında, “Ekinse İnsanın Erdemi” başlıklı yazısında yukarıdaki soruyu şöyle yanıtlıyor:

Ekinse kurumlardan her birinde ortaya çıkan değişiklikler, kuşakların da değişmesiyle, ekinse örüntünün değişmesine yol açar...

Doğal olarak her türlü değişimi tasarlamak, öngörülen düzenin özlenen koşullarda işleyişini sağlayabilmek büyük çekinceler de içeren “ince ve uzun bir yol”dur. Daha iyisini düşlerken, yanlış bir hesap, işleyen yeni bir düzeni sağlayamadıktan başka, gerçekten eldekini de yitirmekle

sonuçlanabilir. İşte tutucunun erdemi bu korkuda gizlidir. Üstelik bir kez başlayan değişim süreci, değiştirmek istemediklerimizi de elimizden alıp bizi büsbütün yok olmayla burun buruna getirirse, hep akan ve çağlar boyu hep akacak olan bu serüvenler çağlayanında yarın duruma nasıl egemen olacağız? Böyle bakarsanız değişim karşısında korkmakta tutucu kendince haklıdır. İlericinin erdemi ise, doğanın genel kuralının değişim olduğunu kavrayabilmesinde, daha iyi'yi elde etmek istediğinde, buna kalkıştığında tasarladığı yeniliğe yenik düşmeyecek ölçüde özgüveninin bulunmasındadır. (...)

İlerici, gelecekte korkmamakta, kendine ve gelişen uygarlığa güvenmekte, çağdaşlığı, geleceği yakalamak için yanıp tutuşmaktadır. Onun doğaya, gerçeğe ve geleceğe dönük merakını dindiremez, değişim, gelişme doğrultusundaki arayışını durduramazsınız.

Gericinin durumuna gelince: bu durum, bırakın geleceğin yepyeni

Kurucumuz'dan

dünyasına yönelip denemeler yapmayı, bugünün süren düzenine bile ayak uyduramayıp geçmişin denenmiş ve artık bırakılmış düzenine takılıp kalmış, bugünkü durumdan yakınıp kurtuluşunu, mutluluğunu geçmişin özlemlerinde yaşayan birisinin tepkiciliğini düşündüren, sayrı (ya da sağlıklı) bir kimliği çağrıştırmaktadır...

Gericinin erdemi yoktur...

Ekini olduğu gibi sürdürmeyi amaçlayan tutucunun erdemi gibi, kişinin yaratıcı, özgür, bağımsız isteminden doğan devrimcinin erdemi de ekin sel insanın iletişimselliğinde gizli.

Dil ile Ekin kitabının doğuş öyküsü de ilginçtir. Aydın Bey ne zaman anlatsa, bu öyküdeki kahramanlar ve yaşanan olaylar bana yukarıdaki alıntıyı

örnekl i yormuş gibi gelir.

Aydın Köksal, Hacettepe Üniversitesi'nin kuruluşu sırasında 1967'de Rektör İhsan Doğramacı'nın çağrısı üzerine, bir yetkinlik merkezi olarak planlanan *Bilgi İşlem Merkezi*'nin kurucu müdürü olarak görev almıştı...

Kuruluş döneminde, Rektör Yardımcısı Mühendis-Mimar Dr. Bozkurt Güvenç Sosyal Antropoloji (ya da Toplumsal İnsanbilim) dersleri veriyordu. Hocamız, söyleşilerinden etkilendiği Dr. Güvenç'in doktora dersine özel öğrenci olarak katılmak istedi.

Yıl 1968... Dr. Güvenç'in, bir yapıtın özetini çıkarma ödevi yerine, Hocamız Dil ile Kültür arasındaki etkileşimleri incelemek istediğini bildirince, ödev birkaç sayfalık bir özet yerine, Dil ile Ekin başlıklı 88 sayfalık özgün bir incelemeye dönüşecekti.

Ama burada sözü Aydın Köksal'a bırakalım:

"Bozkurt Güvenç, bu çalışmayı bir kitap olarak yayımlamanın, hem benim için hem ülkemiz için çok yararlı olacağını söyledi. Ağır iş

yükü altında idim. Bu arada 12 Mart 1971 Darbesi de bu iş yükünün üzerine tuz biber ekti:

Öğretim dilimiz Türkçe, Darbe'nin ertesi günü, bilim dili olamayacağı gerekçesiyle kaldırıldı, öğretim dili olarak *İngilizce* benimsendi. *Bilgi işlem, bilişim, bilgisayar* gibi sözcüklerimin uydurma olduğu, örnek, olanak gibi sözcüklerin Ermenice *orinak* sözcüğünden geldiği bile savunuldu.

Arap abecesine dönmemizi savunduğu söylenen, Türk Dili ve Edebiyatı profesörü Şükrü Elçin'e öğle yemeği sırasında bunu sorduğumda, bana "*Hayır, bu bir iftira... Benim tezim başka: Ben her müellif hangi alfabeyi istiyorsa, gazetede ki sütununda bırakalım o alfabeyi kullansın diyorum!*" dediğini unutamam.

Kurucumuz'dan

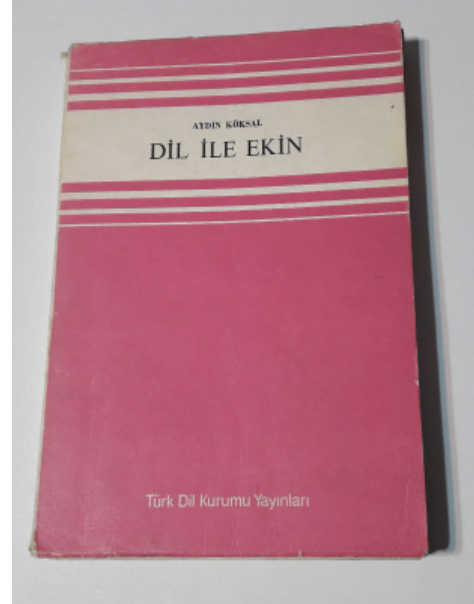
Kanada'dan gelip o dönem HÜ Rektör yardımcısı atanan tarih profesörü Ercüment Kuran ise uluslararası bir kurultayda, Atatürk'ü savunarak “Ona vatan haini diyenler iftira atıyorlar, o bir yurtseverdir, ancak kararlarını içki masasında aldığı için çevresindekiler onu yanlışlara sürüklemişlerdir” deyince, yabancı tarihçiler bile bu sözlerle karşı ayaklanmışlardı...

22 Nisan 1971'de, yedi meslektaşıyla Türkiye Bilişim Derneği'ni (TBD) kurmaya karar verince, iş yüküm iyice katlandı...

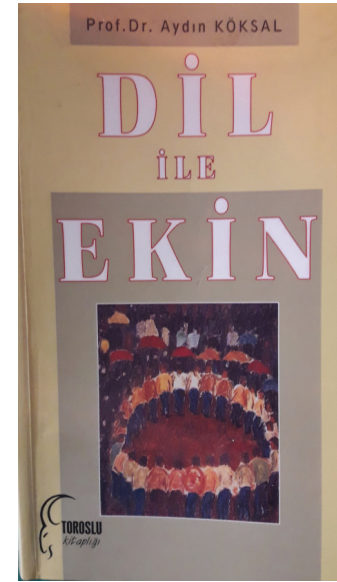
Bu arada üç aylığına Japonya hükümetinin çağrısı üzerine 32 yaşında, 1972 yılının 6 Ekim günü öğle üzeri kalkacak uçağa yetişebilmek için, sabaha karşı saat 3-5 arasında yapıtın Sonuç bölümünü de bitirmiş olarak bindim uçağa. Türk Dil Kurumu

(TDK) kitabı 1978'de basmaya karar verdi...Dil ile Ekin, ta 1980 Darbesi'nden ancak birkaç ay önce yayımlandı...

Yılın en iyi yapıtı olarak TDK Ödülü'ne layık görüldü (72.000 TL ile bir Atatürk Madalyası).

Dil ile Ekin, 1980

Dil ile Ekin, 2003

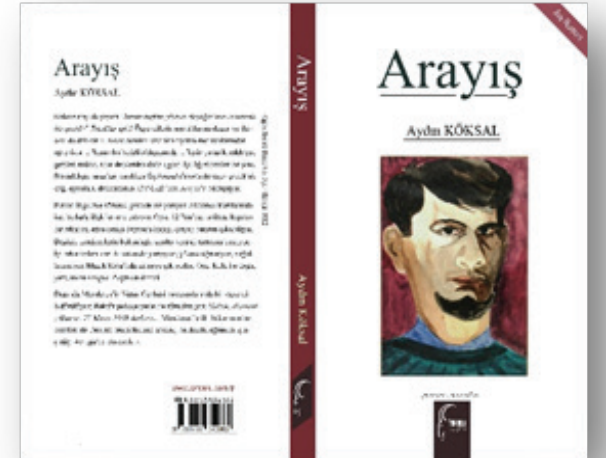
Dil ile Ekin'in ilk metninden 35 yıl sonra “Günlenmiş 2. Yayım 2003” altbaşlıklı yeni bir sürümünü hazırlayabilmiş olmam ve bunun yaklaşık iki kat oylumlu bir kitap olarak *Toroslu Kitaplığı'nca*

yayımlanması, benim için, ikinci bir ödül oldu.

İyi bir insan olabilme yolunda, yararlı bir kitap bir simge sayılabilirse, demek ki bunun için kimileyin kırk yıllık emek gerekiyor...”

Aydın Köksal Hocamızın dört kitaptan oluşan yeni yapıtı. *Yaşamın Gizi*'nin ilk üç kitabıyla birlikte, *Dil ile Ekin* 2003 de, bugün satışta... Meraklısı, tükenmeden, *internet*'ten isteyebilir.

Dil ile Ekin, 1980 ise Sahafklar'da...

Yaşamın Gizi, Üçüncü Kitap: Arayış

İyilik, Toplum ve Değişim

Erdem Erkmen ve Ayşe Eser Baransel

O kadar sosyoloji okuduktan sonra tabi, insan soruyor: Toplumsal iyilik hali nedir? İyi insan olmayı öğreten kültürel öğeler hangileridir? Toplamların kültürel özellikleri,

bireylerin iyilik yapmasını ne ölçüde etkiler?

Annemin adı Erdem'dir. Erdem, ahlâkın övdüğü iyilikçilik, yiğitlik, alçakgönüllülük, doğruluk gibi niteliklerin genel adı, fazilet demek. Aslında dedem önce annemin adını Fazilet koymak istemiş. O zaman yıl 1936, on beş yaşında olan Teyzem, "Baba Fazilet iyilik demek, ama Türkçe değil, onun Türkçesi Erdem, kardeşimin adını Erdem koy" demiş. Son derece otoriter bir baba olan Dedem de kabul etmiş. 1936 yılı, Atatürk henüz yaşıyor. Atatürk devrimleri ve bütün yurdu saran kalkınma hamleleri nasıl bir heyecan yaratmış ki, ataerkil toplum yapımızda sert ve aslında tutucu bir baba, kızına ad koyarken, bir diğer kızının Türkçe ad koyma önerisini kabul edebiliyor.

Bu anıyı anlattım, çünkü iyilik dilde başlar. Ne var ki, Annem yaşamı boyunca adının erkek adı olarak bilinmesi yüzünden zorluklar yaşamıştı. Telefonda Erdem Bey diye hitap edenlere neredeyse alışmışken yüz yüzeyleken bile insanların şaşırıp Erdem Bey dediklerini bile görmüştü bankada çalışırken. Bu durumu yarı espri yarı kızgınlıkla karşılarken ailece nedenini anlamakta hep zorluk çektik. Alçakgönüllülük, doğruluk, iyi ahlâk ve yiğitlik anlamına gelen Erdem adı, neden hep erkeklere konuyordu ki? Oysa aynı anlama gelen Fazilet kadın adı olarak kullanılıyordu. Bu anlayamama durumu, ta ki, ben mühendis olup Bilişim'de işe başlayana dek sürdü. Aydın Bey, ödüllü "Dil ile Ekin" kitabını bana armağan etti. Kitabı eve götürdüm. Benden önce Annem başladı okumaya ve "Aaaa şimdi anladım" dedi. "Nasıl da daha önce düşünemedim!"

Dil ile Ekin, 1986 ve 2003

1986 yılında fotoğrafta görülen pembe kapaklı kitabı okumuştuk annemle birlikte. İlk basımından 23 yıl sonra günlenerek ikinci kez yayınlandı. Bu ikinci kitabın önsözüne Aydın Köksal Kazak yazınının kurucusu sayılan ünlü ozan Abay Kunanbay'ın bir dördtlüğü ile başlar.

*Gün ardından gün doğar
Düşünce düşünceyi kovalar
İlerleme bir gün durmaz
Yele binsen yetişmez.*

Düşünce düşünceyi kovaladı. Yıllar sonra Bilişim 4 Mevsim dergisinin iyilik temalı sayısında, Annemle birlikte hatırlamanın ve okumanın erdemini duyumsadık, sizlerle de paylaşmak istedik.

Kitabın önsözünde kültürün dile etkisini açıklarken Aydın Bey, Annemin adını örnek olarak vermiş ve demiş ki: "Tıpkı Hint-Avrupa kökenli dillerdeki erdem sözcüğünün (İng. Virtue, İt.virtù) erkek anlamına gelen wir ya da vir kökünden türetilmesi gibi Türkçede de erdem sözcüğü er'in damgasını taşımakta. Erkek egemenliği altındaki bir toplum düzeninde namus'un erkeklerce tanımlanmasına, erdem'in er'den üremesine şaşmamak gerekir." [1]

Ama Aydın Bey'den öğrendiğimize göre yalnızca Türk toplumu değil, diğer toplumlar da erdem'i erkeklere yakıştırmış.

Aslında toplumları kültürel boyutlarda karşılaştıran bir ölçek var. Hofstede'nin Kültürel Boyut Teorisi. Geert Hofstede kültür-

ler arası iletişim alanında önde gelen bir sosyolog ve örgütsel sosyoloji uzmanıdır.

Hofstede Kültürel Boyutları” Geert Hofstede’nin 1967-1978 yılları arasında yaptığı ulusal kültür çalışmalarına dayanarak belirlediği boyutlardır. Hofstede, çalışmalarını 1960’lı ve 70’li yıllarda IBM firmasının dünyanın farklı noktalarındaki çalışanları üzerinde yaptığı anketlerle şekillendirmiştir. Hofstede’nin (1980) geliştirdiği ve kültürel değerlerin ölçümünde kullanılan model ise bu alandaki yazında kullanılan en yaygın modeldir. Teori ilk ortaya atıldığı zaman 4 farklı boyut içermekteydi. Boyutlar genelde iki ters kavramdan hangisine yakın olunduğu ile ölçülmektedir. Hofstede’nin özellikle Çin’de devam eden çalışmalarının sonucunda, zaman oryantasyonu olarak bir boyut daha eklenmiştir. Teori, kültürler arası sosyal davranışlar, sosyoloji, uluslararası yönetim ve pazarlama, iletişim gibi farklı alanlarda kullanılmaktadır. Bütün bunlara ek olarak çok farklı kültürlerden insanların bir araya geldiği sosyal ağların kullanımı ile ilgili çalışmalarda, internet üzerinde faaliyet gösteren işletmelere yol göstermesi açısından veya bir topluluğun farklı kültürlere ne kadar açık olduğunu ölçmek için de kullanılmaktadır. [2]

Hofstede’nin sonradan altıya ulaşan kültürel boyutları ve Türkiye’nin durumu kısaca şöyle:

1. Güç Aralığı (İng. Power Distance)

Güç aralığı boyutu. toplumda zayıfların, güçlülerle ilişkisi üzerinde durur. Türkiye ve genellikle Asya ülkeleri güç mesafesi yüksek toplumlardır. Türkiye’de çalışanların üstlerine, aile ortamında küçüklerin büyüklere düşüncelerini ifade edebilme özgürlükleri sınırlıdır. Makam ve unvanlara verilen önem fazladır. Hiyerarşik saygı, katı ve otoriter yönetim tarzları baskındır.

2. Erillik/Dişillik (İng. Masculinity)

Topluma yansıyan egemen değerlerden yola çıkarak, bir kültürün erkek mi yoksa dişi mi olduğunu saptamak olanaklıdır. Hofstede’e göre, eğer bir toplumda atılganlık, para elde etme ve materyalist eğilimler egemen değer olarak öne çıkıyorsa, insana verilen önem arka planda kalıyorsa bu toplumların egemen değerlerinin erkek kültürünü öne aldığı söylenebilir. Dişi kültürün göstergeleriye, insanlar arası ilişkilere ve insana verilen önem, yaşamın genel niteliğini önde tutmak biçiminde ortaya çıkmaktadır.

Türkiye de Hofstede sınıflandırmasında İran, Tayland, Tayvan, Brezilya, İsrail, Fransa, İspanya, Peru, Şili gibi ülkelerle birlikte dişi ülkeler grubunda yer alıp, 45 puanla bu ölçeğin feminen tarafın-

da yer alır. Buna karşın kültürel açıdan Türkiye ile benzerlik gösteren Japonya, Yunanistan, Meksika gibi ülkeler ise erkek kültür grubunda sıralanmıştır.

3. Bireycilik/Toplumculuk (İng. Individualizm)

Bireyci kültürlerde kişiler kendilerini toplumdaki diğer kişilerden bağımsız olarak tanımlarlar. Kendi istekleri ve hedefleri doğrultusunda hareket ederler. Daha çok Kuzey Avrupa ülkelerinde ve ABD’de görülen bireyci kültürler, bireysel gereksinim ve başarılar çok önem verir. Pek çok Asya, Afrika, Orta ve Güney Amerika ülkeleri kolektif kültür tanımına uyar. Türkiye, Japonya, Hindistan, Avusturya ve İspanya gibi ülkeler iki tür davranış arasında yer almaktadır.

4. Belirsizlikten Kaçınma (İng. Uncertainty Avoidance)

Belirsizlikten kaçınma boyutu insanların belirsizliklere karşı nasıl bir tutum izlediğiyle ilgilidir. Bir toplumun üyelerinin belirsizlikten kaçınma eğilimleri yüksek ise, yaşamlarını garantiye almak için biçimsel ve yazılı kuralları artırma, farklı düşüncelere karşı çıkma ve kesin doğruları arama faaliyetlerini gerçekleştirmeleri kaçınılmazdır.

Türkiye 85 puanla bu boyutta yukarılarda yer alıyor. Yani Türkiye’de kanun ve kurallara ihtiyaç çok büyük.

5. Uzun ve Kısa Döneme Yönelme (İng. Long-term Orientation)

Bu boyutta geleceğe verilen değerle geçmişe verilen değer arasındaki fark dikkate alınır. Uzun döneme yönelen toplumlarda kişiler geleceğe yönelik hareket ve tavırlara değer verirler. Israr, azim, tutumluluk, utanç bu toplumlarda baskın olan kavramlardır. Kısa döneme yönelen toplumlarda geleneksel değerlere bağlılık, haysiyet önemlidir. Bugüne ve geçmişe bağlı, eskiye dayanan hareket ve tavırlara değer verilir. Kuralcı yaklaşımlar, geleneklere saygı, değişime direnç gibi kavramlar öne çıkar. Uzun döneme yönelen batılı toplumlarda bir konunun özüne inmek, sadede gelmek önemlidir. Geleceğe yönelik olarak hemen işe başlamak isterler.

6. Hoşgörü (İng. Indulgence)

Hofstede'e göre kültürler, hoşgörülü veya kısıtlayıcı olarak ikiye ayrılıyor. Nispeten zayıf kontrol, hoşgörülü ve nispeten kuvvetli bir kontrol ise kısıtlayıcı olarak adlandırılıyor. Türkiye 49 puanla, listenin ortasında kalıyor. Yani hoşgörülü veya hoşgürsüz olarak tanımlayamayacağımız bir ülke olduğumuz izlenimi ortaya çıkıyor.

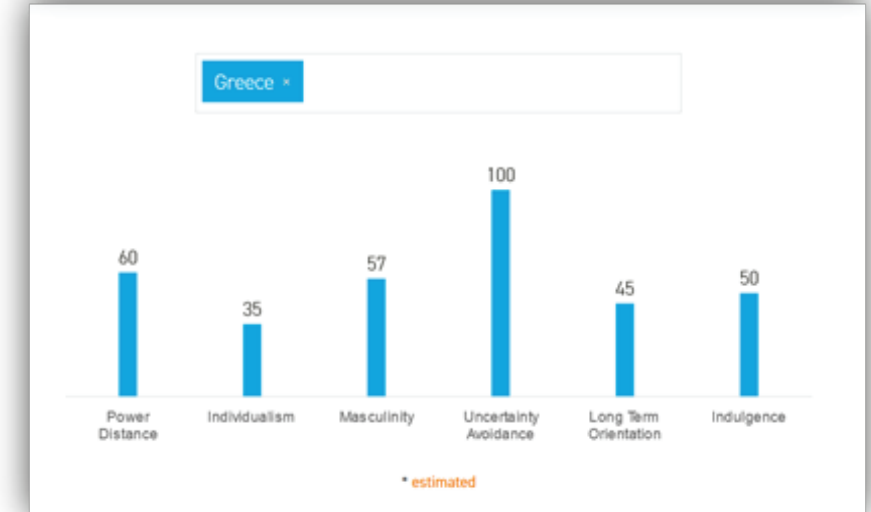
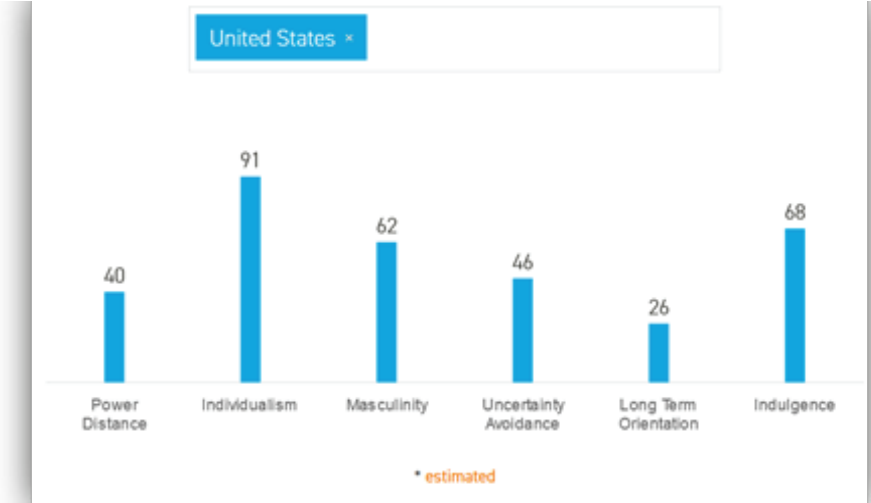
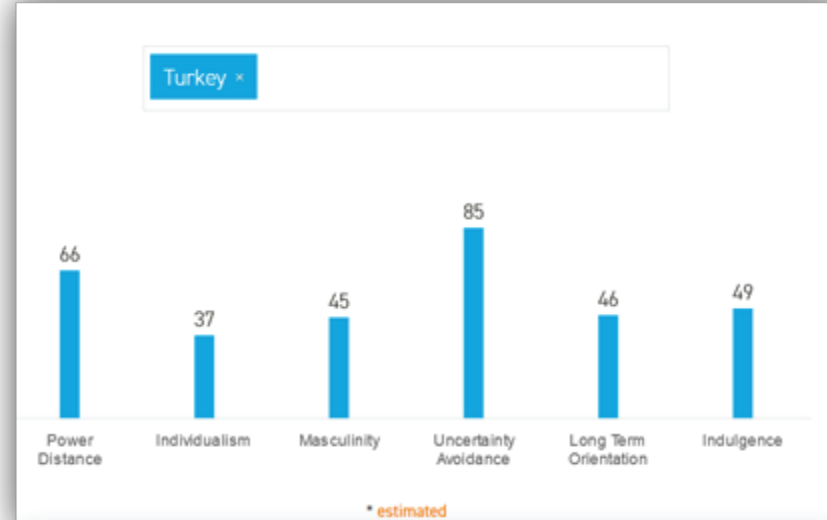
Özetle, Hofstede 'in (1980) araştırmalarında Türkiye;

“yüksek güç mesafesi”, “düşük bireycilik”, “yüksek belirsizlikten kaçınma” ve “dişil özellikler” gösteren ülkeler grubunda yer almaktadır. <https://www.hofstede-insights.com/country/turkey/> bağlantısına tıklayarak istediğiniz ülkenin kültürel boyutlarını inceleyebilirsiniz. Ben bu yazıma yakın komşumuzu, bir de ABD'yi aldım Türkiye ile birlikte.

Siz ne düşünürsünüz bilmem ama bu boyutlara göre bakmak, tabi değişimin her zaman değişmez bir gerçek olduğunu akılda tutarak, toplumumuzu daha iyi anlamamıza yol açmıyor mu?

Kaynaklar:

- 1.Dil ile Ekin
- 2.Karaağaç Busem, “Liderlik”, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Ve Çalışma Psikolojisi Bölümü, İstanbul, 2017
- 3.<https://www.hofstede-insights.com/country/turkey/>

2019 yılı, Bilişim AŞ için pek çok yönden ilklerin yaşandığı, yeni atılımların yapıldığı, kurumsallaşma bağlamında yeni iş ortakları yapılanması modeli ile dönüm noktası sayılabilecek kararların alındığı bir yıl olarak gerçekleşti. Kasım ayında kurulduğu için bu derginin yayına hazırlandığı günlerde 34. yaş gününü kutladı. 34 yaş iyidir. Yaşayanlar bilir. Ne gençlik döneminin kararsızlığı ne de deneyim eksikliği kalır. Kararlarınızı daha bir güven içinde alırsınız, yaşama ilişkin görüşünüz keskinleşir artık olgunlaşmaya başlarsınız. Belki de bu nedenle, yıl çok hareketli geçti. Pek çok ilde etkinliklere katıldık. Kendi misyon ve vizyonumuzu, ürünlerimizi içinden geçtiğimiz sayısal dönüşüm devrimi bağlamında anlatıp tanıtmaya çalıştık. Yeni başarı öyküleri gerçekleştirdik. Yeni nesil bilişimHR yazılımımız yaşamına başladı. Bilişim 4 Mevsim adlı bir kurumsal dergimiz var artık. Her sayısı, şimdiden heyecanla beklenir oldu. Bizde haberler çok. Hepsini yenilediğimiz web sayfamızda görebilirsiniz. www.bilisim.com.tr

İyilik Peşinde Bilişim AŞ

Bu hareketlilik içinde pek göze çarpmayan iyilik projelerimiz de oldu. Bilirsiniz, onları çok dile getirmek, öne çıkarmak hoş olmaz. Kişisel iyiliklerimiz bizde ve gizli kalsın ama Bilişim AŞ çalışanlarının topluca güle oynaya gerçekleştirdikleri etkinlikleri anmadan geçemeyeceğim. Çünkü iyilik bulaşıcıdır.

Kök Hücre Bağışı Eğitimi

Kök Hücre Bağışı eğitimi 26 Eylül 2019'da Bilişim AŞ'nin Ankara'daki ofisinde Kızılay Kök Hücre Flebomofisti Taner Öztürk tarafından verilmiştir. Konuya bir süredir ilgi duyan Bilişim AŞ çalışanları için bu seminer çok yararlı oldu.

Lösev'e Yardım Kampanyası

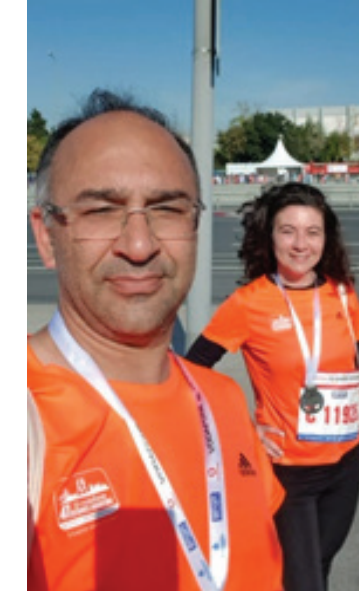
Kimi zaman yardım etmek isteriz de günlük koşturmacalarımızda fırsatını bulamaz, nasıl ve kimlere ulaştıracağımızı bilmeyiz. Kurumsal yardım kampanyaları bu anlamda çok işlevsel oluyor. Geçtiğimiz günlerde, bir karton kutuda topladıkları giysileri Lösev'e teslim eden Bilişim AŞ çalışanları çok mutlu olduklarını ifade ettiler.

İyilik Peşinde Koştuk

Bilişim AŞ'nin yarı maraton koşucusu Genel Müdürü Hüseyin Erdağ'ı dergimizin ikinci sayısından hatırlayacaklardır okuyucularımız. Yalnız kendisi ve ailesi koşmuyor, herkesi de koşmaya teşvik

ediyor. Bu sonbahar, tüm arkadaşları işte aşağıdaki iletiyle iyilik peşinde koşmaya teşvik etmişti:

"Hacettepe Üniversitesi Mezunlar Derneği için iyilik peşinde koşuyorum!"

"Çünkü yaşanan olumsuzluklardan şikayetçi olmak yerine, elimden geldiğince sorunu çözmeye çalışanları desteklemeyi, adımlarımla tanıdıklarımı harekete geçirmeyi tercih ediyorum. Biliyorum ki bir konudaki farkındalık arttıkça, çözüm de o kadar kolaylaşacak."

"İşte bu nedenle, 3 Kasım 2019 günü İstanbul-2019-HÜMED-Hacettepeli"

öğrenciler için Burs Fonu yararına koşuyoruz projesi için İyilik Peşinde Koşarak, adımlarıma anlam katacağım. Koşumu desteklersen beni çok mutlu edersin."

Bir öğrencinin bir eğitim yılında alacağı toplam burs bedeli için 2000 TL gerekmektedir."

Bağış yapmak çok kolay."

Kampanya için hazırladığım sayfamda şu anda kaç kişinin beni desteklediğini, hedefime ne kadar yaklaştığımı görebilir ve istersen sen de bağış yapabilirsin."

Burak Tavukçuoğlu İstanbul Maratonu'nda

Burak ve Ayşe Tavukçuoğlu İyilik Peşinde Koşusunda

Hüseyin ve Suzan Erdağ

Kısaca İyilik Peşinde Koş Hareketi

İyilik Peşinde Koş Hareketi, son yıllarda adından çok söz ettiren harika bir platform. Bilişim AŞ çalışanlarının da bu hareketin içinde yer almış olmaları hepimiz için gurur ve mutluluk kaynağı oldu.

Adım Adım Oluşumu,
İyilik Peşinde Koş Platformu

İyilik Peşinde Koş Platformu, Adım Adım'ın desteklediği Sivil Toplum Kuruluşlarının Projeleri için koşmak isteyen gönüllülerin kullanacağı bir yardımseverlik koşusu web platformudur. Adım Adım'ın 8 yıl boyunca koşan 7,000 koşucu ve 66,000 bağışçı sayesinde biriktirdiği tecrübeleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Dünyada sadece yardımseverlik koşusu için yapılmış ilk dijital kaynak yaratma platformudur.

Adım Adım, Mart 2008'te, yurtdışında 'charity run' olarak bilinen kolektif yardımseverlik koşusunu Türkiye'de tanıtmak ve yaygınlaştırmak için kurulan ilk sivil toplum oluşumudur. Adım Adım Oluşumu, başta koşu olmak üzere yüzme, bisiklet, dağcılık gibi dayanıklılık gerektiren sporlar aracılığıyla ülkemizin önemli sosyal sorumluluk projelerine maddi kaynak ve tanıtım desteği sağlamaktadır. Adım Adım Oluşumu, yardımseverlik koşusu yapmak isteyen sivil toplum kuruluşlarını ve gönüllüleri bir araya getiren platformlar kurar, yönetir ve geliştirir.

2019 Kasım sonu itibariyle 79 bin+ gönüllü koşucusu ve 655 bin+ bağışçı aracılığıyla bünyesinde yer alan STK'lara aktarılan kaynak 70 milyon+ TL'ye ulaşmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü'nde Ağaç Dikme Etkinliği

Hacettepe Üniversitesi Ormanında ağaç dikme kampanyasına katıldık.

Okul Duvarlarını Boyamak da Eğlenceliydi

Çalışanlarımızdan Işıl Atasoy'un Keçiören Şehit Mehmet Altanlar İlkokulu'nda arkadaşlarıyla gerçekleştirdiği "Okul Duvarlarını Renklendirelim" projesinin ilk adımı tamamlandı.

Diğer Bilişim AŞ Haberleri

2019 yılı çok hareketli geçti. Pek çok ilde etkinliklere katıldık. Kendi misyon ve vizyonumuzu, ürünlerimizi içinden geçtiğimiz sayısal dönüşüm devrimi bağlamında anlatıp tanıtmaya çalıştık. Yeni başarı öyküleri gerçekleştirdik.

13. İstanbul Bilişim Kongresi'ndeydik

Türkiye Bilişim Derneği tarafından Bahçeşehir Üniversite'sinde düzenlenen 13. İstanbul Bilişim Kongresi'nde Yönetim Kurulu Başkanımız ve Türkiye Bilişim Derneği Kurucusu, Onursal Başkanı Prof. Dr. Aydın Köksal ile Yürütme Kurulu Üyemiz Cemal Kıvanç Öner konuşmacı olarak yer aldı.

Kongrenin onur konuğu olan kurucumuz Prof. Dr. Aydın Köksal, "Bilişim Çağı, Geleceğin Atasözlerini Bugünden Yazıyor" başlıklı konuşması ile üniversiteli gençlere TBD'nin kuruluş hikayesini ve dönemin bilişim sektörü açısından zorlukları, fırsatları ve

dinamiklerini anlattı. Konuşmasında sık sık geçmişten anekdotlar paylaşarak günümüzde gelişen noktayı da değerlendiren başkanımız, özellikle gençler tarafından ilgiyle karşılandı. Kongre çerçevesinde 'Yaşamın Gizi' ve 'Toplumsal Oyun' adlı kitaplarının satışı gerçekleştirilen Prof.Dr. Aydın Köksal, konuşmasının ardından fuaye alanında imza törenine katıldı.

Yürütme Kurulu Üyemiz Cemal Kıvanç Öner, "Veri Temelli Yeni Dünya – Fırsatlar ve Tehditler" ve "Veri Madenciliği, Yapay Zeka – Makine Öğrenimi" başlıklı özel oturumlara konuşmacı olarak katılarak büyük veri, verinin işlenmesi ve anlamlandırılması konularında bilgiler verdi.

Etkinlik günü kurulan standımızda ise tüm misafirlerimize Bilişim'in sahip olduğu ürünler hakkında bilgiler verildi.

BilişimBI En İyi 10 İş Zekası Yazılımı Arasına Girdi

Dergimizin ilk sayısında BilişimBI grubumuzu bir başka analiz aracı olan bilişimTSA ürünü ile birlikte tanıtmıştık. Intercon tarafından ilk 50 teknoloji vizyoneri arasında gösterilen Ulaş Kula öncülüğünde sıkı çalışan bu grubun odasından sık sık alkış sesleri yükselir. Çevik yazılım geliştirme kapsamında gerçekleştirdikleri ayak üstü gözden geçirme toplantılarında iyi bir ilerleme saptadıklarında, birbirlerini bu biçimde coşkuyla kutlar motive ederler. Şimdi, uluslararası platformda kazandıkları bu başarıdan ötürü biz onları alkışlıyoruz.

<https://bilisim.com.tr/blog/category/dijital-donusum/>

Doğuş Teknoloji, D-Suit İşlem Merkezi & DoğuşHolding Entegrasyonunu BilişimBI ile gerçekleştirdi

Doğuş Grubu şirketlerine Bilgi Teknolojileri alanında hizmet vermek amacıyla 2012 yılında faaliyetlerine başlayan Doğuş Teknoloji; yenilikçi, dinamik, çözüm odaklı, fark yaratan, yüksek katma değerli ürün ve hizmetleriyle müşteri memnuniyetine odaklanıyor. Doğuş Holding ve Doğuş Grubu kapsamındaki ekstra 4 şirketin (Ara Güler Doğuş Sanat ve Müzecilik, Doğuş Tarımsal Proje AR – GE Hz. A.Ş., Doğuş Turizm Sağlık Yatırım A.Ş.) Doğuş Teknoloji tarafından geliştirilen dijital platform “D-SUIT İşlem Merkezi” aracılığı ile İK, finans ve varlık iş süreçlerinin tek bir yerden hızlı bir şekilde gerçekleştirmek için başlatılan proje kapsamında kullanılmıştır.

Bilişim BI; çalışan özlük verisinin 5 şirketin İK platformundan D-SUIT İşlem merkezine aktarımı için kullanıldı.

Bilişim BI yazılımının kullanışlı “görsel sorgu ekranı” ile hızlı bir şekilde web service’teki veri setine yeni bir alan eklenip çıkarılabildi. Aynı şekilde istediğimiz şekilde filtreleme işlemi sağlanabildi. Web service’in yedeği alınabildi. İletilecek veri setinde hızlı ve esnek şekilde güncelleme yapılmasının sağlanması en önemli avantajı idi. Aynı zamanda sistemi kullanabilen herkesin teknik bilgisi olmasa da bu güncellemeyi yapabilmesi zaman kazanımı açısından da avantajdı.

D-SUIT İşlem merkezi portföylerinin entegrasyondan sonra veriyi kontrol ederek talep ettikleri ek isteklerin bilişimBI yazılımı sa-

yesinde anında sunulması sağladığı en önemli çözüm oldu.

<https://bilisim.com.tr/blog/dogus-teknoloji-d-suit-islem-merkezi-dogus-holding-entegrasyonunu-bilisimbi-ile-gerceklestirdi/>

BTvizyon Toplantısında Kayseri’deydik

Kayseride gerçekleşen BTvizyon toplantısında bilişimERP Ürün Müdürümüz M. Sedat Yılmaz, dijital dönüşüm adlı panelde ERP’nin rolüne değindi.

Kayseri Akıllı Bilişim Teknolojileri Konferansı Gerçekleştirildi

Kayseri OSB’nin ev sahipliğinde gerçekleştirdiğimiz Akıllı Bilişim Teknolojileri Konferansında katılımcılarla bilişimERP (Kurumsal Kaynak Planlama), bilişimHR (İnsan Kaynak-

ları Yazılımı), bilişimBI (İş Zekası Yazılımı), MethodWizard (Yalın Üretim Yazılımı) ürünlerimizin faydalarının yanı sıra dijital dönüşümün firmalar üzerindeki etkisi hakkında detaylı bilgiler paylaşıldı.

“Dönüşen Dünyanın Teknoloji Platformu” etkinliğinde Bursa’daydık!

Uygur Ltd Kurumsal Kaynak Planlama Süreçlerinde bilışimERP’yi Tercih Etti

Kalite odaklı yaklaşımı, web tabanlı ve bütünleşik alt yapısı ile organizasyonların iş süreçlerini ve kaynaklarının tümünü etkin bir şekilde yönetmesine olanak tanıyan bilışimERP, her geçen gün müşteri portföyünü genişletmeye

devam ediyor. bilışimERP’nin sunduğu avantajlardan faydalanmak üzere seçimini bu yönde yapan son isim ise Uygur Ltd oldu. 1997 yılında kurulan ve 2008 yılından bu yana AS 9100 kalite yönetim sistemi sertifikalarına sahip olan Uygur LTD ŞTİ, ana faaliyet alanı olan havacılık, savunma ve elektronik sektörlerine hassas mekanik işleme hizmeti vermeye devam etmektedir. bilışimERP, özelleştirilebilir ürün ağacı, rota ve operasyonlarda alternatif tanımlama, ana üretim planı ve “Rolling Horizon” yöntemiyle güncelleme, malzeme ihtiyaç planı(MRP) ve karşılaştırmalı benzetimler, fason izleme, kontrat siparişi izleme, teklif hazırlamada esnek maliyetlendirme, talep tahminleri, maliyet analizi, kademeli dağıtım yöntemine göre gider dağıtımı, periyodik bakım işlemleri, esnek bütçe ve nakit akışı, insan kaynakları yönetimi gibi bir çok fark yaratan özelliğe sahiptir. Bu özellikleriyle birçok organizasyonun iş süreçlerini iyileştiren bilışimERP, şimdi Uygur LTD ŞTİ’nin iş süreçlerini daha verimli hale getirmek adına çalışmalara başladı.

Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Konferansında Gebze’deydik

9 Ekim 2019 Çarşamba günü gerçekleşen etkinlikte, bilışimBI Ürün Müdürümüz Ulaş Kula “Dijital Dönüşümde İş Zekası” sunumu ile büyük ilgi toplarken, etkinlik günü kurulan standımızda misafirlerimize ürünlerimiz hakkında detaylı bilgiler verildi.

Bülent Matur

Onu Bilişim AŞ'de Küba'yla ilgili paylaşımlarından tanırız. Bülent Matur, BilişimERP'de Uzman Fonksiyonel Danışman. Endüstriyel deneyiminin yanı sıra, çok okuyan, toplumsal sorunlarla ilgilenen ve muhalif görüşlerini savunmaktan kaçınmayan bir karaktere sahip. Evli ve iki çocuk babası.

“Tema iyilik olacak arkadaşlar katkılarınızı bekliyorum” diye duyurunca, bakın Bülent Bey, onca işinin gücünün arasında bizimle neler paylaştı:

İYİLİK NEYE YARAR?**1.**

İyilik neye yarar,

Öldürülürse iyiler çarçabuk,

ya da iyilik görenler?

Özgürlük neye yarar,

yaşarsa bir arada

özgürlerle tutsaklar?

Akılsız olmak madem ekmek sağlar herkese,

akıl neye yarar

2.

İyi insan olacağınıza,

öyle bir yere götürün ki dünyayı,

iyilik beklenmesin!

Özgür insan olacağınıza,

öyle bir yere götürün ki dünyayı,

kavuşsun özgürlüğe herkes,

özgürlük sevgisi geçersiz olsun!

Akıllı insan olacağınıza,

öyle bir yere götürün ki dünyayı,

akılsızlık zararlı olsun!

Bertolt BRECHT
Çeviri : A. KADİR

Editörün Notu:

Bertolt Brecht 20. yüzyılda en etkili Alman şairi, oyun yazarı ve tiyatro yönetmenidir. Bir sürü yerde eserleri oynanmıştır. Epik Tiyatronun da kurucusu sayılır. Türkçe'ye çevrilen eserleri, Cesaret Ana ve Çocukları, Galile, Kafkas Tebeşir Dairesi, Sezuan'ın İyi İnsanı, Şvayk Hitler'e Karşı, Şvayk'ın Hitler'le Tarihi Karşılaşması, Mahagony Kenti/Üç Kuruşluk Opera/Mutlu Son.

Bertolt Brecht (1898,1956)

Şiir Kitaplarının en önde gelenleri ise, Bert Brecht ve Arkadaşlarının İcra Edilmeye Uygun Şarkıları (Lieder zur Klampfe von Bert Brecht und seinen Freunden), Kasideler (Psalmen), Bertolt Brecht'in Dua Kitabı (Bertolt Brechts Hauspostille), Augsburg Soneleri (Die Augsburger Sonette), Üç Kuruşluk Opera'nın Şarkıları (Die Songs der Dreigroschenoper), Şehirde Oturanların Okuma Kitabından (Aus dem Lesebuch für Städtebewohner), Devrim Hikayeleri'dir. (Geschichten aus der Revolution).

Kaynak: <https://www.antoloji.com/bertolt-brecht/hayati/>, son erişim tarihi: 2.12.2019

Yardımsever ve Çevreye Duyarlı Bilisim AŞ

Müşterilerimiz ve biz birbirimizi iş dışında çok az görebiliyoruz. İşin gerektirdiği ciddiyet ve gerilim içinde çoğu kez tatsız ve sıkıcı konular hakkında söyleşirken buluyoruz kendimizi. Gerçi Bilisim AŞ'nin çalışma ofislerindeki hava genellikle eğlencelidir. Birbirimize şakalar yapıp gülmeyi hep sevmişizdir.

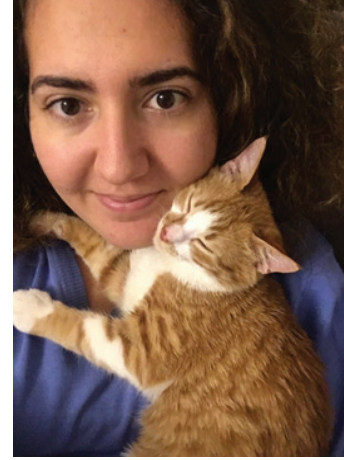
Dergimizin bu sayısı için iyi ki ;) "iyilik" temasını seçmişim. Şirket içinde bütün arkadaşlara duyurduğumda, arkadaşlarımın doğa, insan, hayvan sevgilerini simgeleyen çok güzel görsellerle karşılaştım. Gurur duydum. Her ne kadar artık bir klişeye dönüşse de, işte burada tam sırası: "İyi ki varsınız!"

Onur Bumin ve Sevimli Yavrular

Geçen sayıdaki gitar performansıyla ünlünen Onur Bumin'in doğa ve hayvan sevgisi de dikkate değer. Sevimli yavruları nasıl kucakladığına bakar mısınız?

Işıl Atasoy ve Can Dostları

Kendisini geçen sayıdaki resimlerinden anımsayacaksınız. Resimlerinin arasında bir de kediciik vardı. Şimdi de Işıl'ı kedisi ve tatlı bir atı beslerken görüyoruz fotoğraflarda.

Murat Karaman'ın Su Altı Maceraları

Kamu projelerinin deneyimli Proje Yönetmeni, şık giyimi ve spora düşkünlüğü ile de tanınır. Hüseyin Erdağ ile birlikte masa tenisi şampiyonalarının finalisti. Meğer dalma sporuyla da ilgileniyormuş. İşte su altındaki etkileyici fotoğrafları. Neredeyse bir belgesel çekimindesiniz Murat Bey! :)

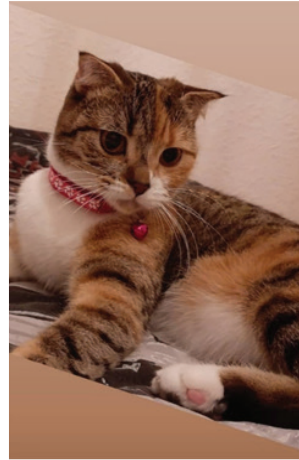
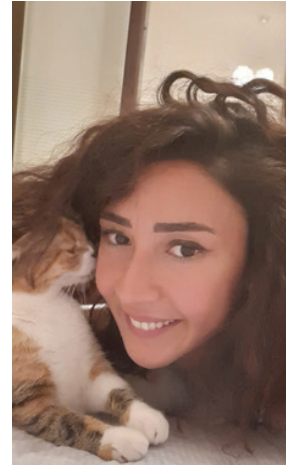
Burak Tavukçuoğlu'nun Doğa ve Hayvan Sevgisi

İnsan Kaynakları ve Bordro çözümlerimizin deneyimli uzmanı Burak Tavukçuoğlu, doğayla, çevreyle ve tabi yemekle ilgili her türlü etkinlikte güler yüzüyle hep var. Ağaç mı dikilecek, sosyal sorumluluk projesi kapsamında iyilik peşinde mi koşulacak, hepsinde objektife gülümserken görüyoruz onu. Bilişim 4 Mevsim dergisinin ikinci sayısındaki, şeker-siz ayva tatlısı tarifini denediniz mi acaba?

Emine Öztürkcan ve Fırfır'ın Öyküsü

Bizim güzel İnsan Kaynakları uzmanımız. Geçen sayımızda hamarat ev hanımlığını konuşturmuştu Mutfak bölümümüzde. Kedisi Fırfır'ın öyküsünü yine kendisi şöyle anlattı:

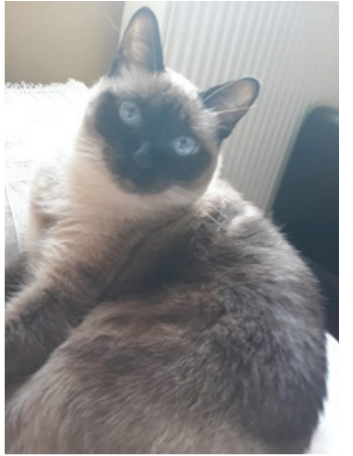
“Bir gün eşim Sertaç arkadaşlarıyla simitçide oturuyorlarken, bir yavru kedi miyavlayarak Sertaç'ın kucağına oturuyor. Sertaç'ın evlenmeden önce de 2 tane kedisi olduğundan kedilere karşı olan sevgisini hisseden bu uyanık kedi, kucağına oturacağı kişiyi doğru seçmiş olmalı diye düşünüyorum. Bana Sertaç hemen kedinin fotoğraflarını attı, “bizim olsun mu?” diye sordu. “Hayır!” dedim. “İkimiz de çalışıyoruz, evde olmayacağız kedi yalnız kalacak yazık” diye düşündüm. Sertaç beni dinlemedi.. Kucağındaki yavru kediye kıyamamıştı. Kedinin gözleri hastaymış, veterinerine götürmüş muayene ettirmiş, ilaçlarını almış. İlaçların yanında kedinin evde bakımı

için gerekli olan alet edevat ne varsa onları da almış kediyle birlikte eve geldiler. Çok hastaydı gerçekten sokakta kalsaydı kesin ölürdü...Bırakamadım kedi-yi. İsmi Fırfır koydum, tekir cins bir kedi ama ataları Scottish kedileriyle vakit geçirmiş olmalı ki kulakları epey bi kıvrık. 2 yıldır bizimle birlikte yaşıyor, baş köşelere oturuyor, kendini insan zannediyor. İyi ki eşim bulmuş da getirmiş diyorum güzel kızımı.”

Yasemin Kara ve Can Yoldaşı Duman

Yasemin, yıllardır İstanbul'daki ofisimizin sekreteri. Kedisinin adı Duman. “Can yoldaşım o benim” diyor. On yıldır birlikteler.

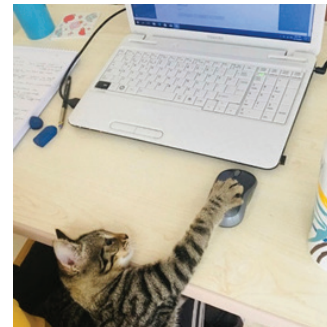

Hüma Özdalkıran Anlatıyor: “Oğluşum Çeri”

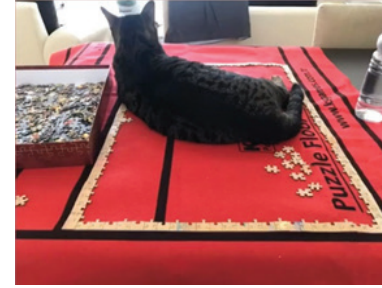
BilişimBI ekibinin yazılım uzmanlarından Hüma Özdalkıran da bir kedi sever. Bakın oğluşu Çeri’yi nasıl anlatıyor:

“Çeri’yi iki buçuk yıl önce yol kenarında cılız cılız miyavlar-ken buldum. Daha bir buçuk aylık ya var ya yoktu. Kıyama-yıp veterinerine götürdüm ve çok hasta olduğunu öğrendim. Üst solunum yolu enfeksiyonu, gözlerinde ve kulaklarında iltihaplanma vardı. Burnu minik kırmızı bir çeri domatese benziyordu.

Ona Çeri adını verdim. İyi olana kadar bakıp sonra tekrar bahçeye bırakırım diye düşünüyordum. Çünkü evde daha önce hiç evcil hayvan beslememiştim ve korkuyordum. Ama öyle olmadı. O iyileşirken ona daha çok bağlandım. Ev arkadaşım, oğluşum oldu benim. Şimdi her gün eve geldiğimde beni kapıda karşılıyor. Akşamları beraber kod da yazıyoruz, puzzle da yapıyoruz :)”

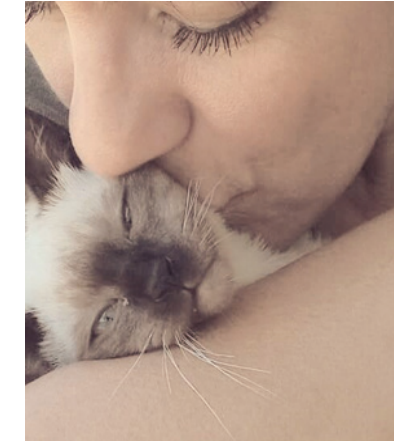

Akşamları beraber kod da yazıyoruz

Sibel Özmen’in Freddie ve Mercury’si

Geçen sayımızda İçimizden bölümünün konuğuydu. Hiç kedilerinden söz etmemişti o söyleşimizde ama bakın ne kadar seviyor kedileri.

Mercury

Alanya’da Kedi Parkı

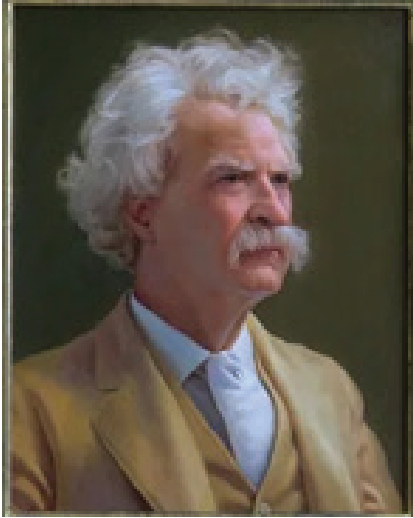

Freddie

İki Kitap Bir Psikiyatrist

Ayşe Eser Baransel

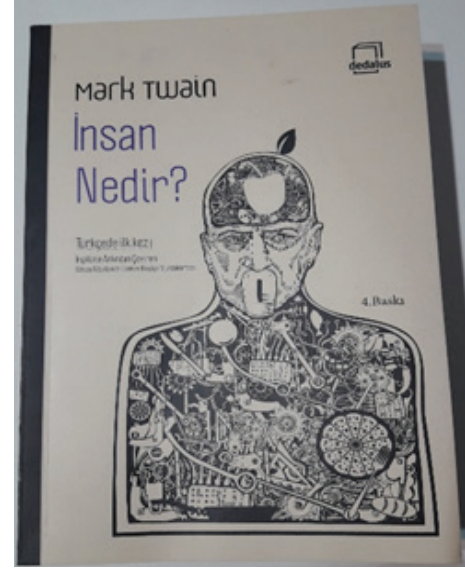
Çocukken Tom Sawyer ve arkadaşı Huckleberry Finn'in maceralarını okudunuz mu? Tom Sawyer Mark Twain'in en ünlü çocuk romanıdır. Çok severek okuduğumu anımsıyorum. Komik ve heyecanlı bir romandı. Ama çocuk kalbimin bir bölümü bir yandan onlarla eğlenirken bir yandan da, Mississippi'nin bu yoksul ve kimsesiz (özellikle Huckleberry Finn öyleydi) çocukları için üzüldü.

Mark Twain

Mark Twain(1835-1910), asıl adı Samuel Langhorne Clemens, dünya edebiyatının en önemli gülmece yazarlarından biridir ve bu yazıyı hazırlarken öğrendim, aynı zamanda, daktilo makinesini ilk satın alanlardan birisi olarak, daktilo ile roman yazan ilk yazar olarak da anılmış. (biyografi.net.tr/mark-twain-kimdir)

Burada tanıtmak istediğim kitabı ise pek bilinmez. Kendisi de yayınlamak konusunda hayli tereddüt etmiş ve yalnızca belirli kişilere dağıtılmak üzere 250 kopya bastırmış.

"İnsan Nedir?" kitabını Utkan Atbakan ve Gamze Keskin Yurdabakan İngilizce aslından çevirmişler.

Mark Twain "İnsan Nedir?" kitabında bilinen öykücü tarzının dışına çıkıyor ve samimi ve dürüst olmak adına çoğu insana aykırı gelebilecek fikirlerini çarpıcı ve alaycı bir biçimde aktarıyor. Kitap, deneyimli, bilge ve biraz da muzip bir Yaşlı Adam ile aceleci ve heyecanlı bir Genç Adam ara-

sında geçen felsefi bir söyleşiden oluşuyor.

Mark Twain Yaşlı Adam aracılığıyla aslında insanın kendisini doğadan ve doğadaki her şeyden üstün görmesini eleştiriyor. Bunu öğretici ve sıkıcı bir tarzda yapmak yerine karşısındaki Genç Adamı ve okuyucuyu kışkırtarak esprili biçimde yapmayı deniyor.

Daha iyi fikir vermesi için işte Yaşlı Adam (YA) ve Genç Adam (GA) arasında geçen söyleşiden bir bölüm:

GA: Görev aşkı için göreve ne dersin?

YA: Öyle bir şey yoktur derim. Görevler, görev aşkı için yapılmazlar; onları ihmal etmek kişiyi rahatsız edeceği için yapılırlar. Bir

insan tek bir görev yapar-kendi içini ferahlatma görevi, kendisi ile uzlaşma görevi.

....

YA: İnsan çoğu zaman samimiyetle, sadece ve yalnızca bir başkası için özveride bulunduğunu zanneder, fakat aldanır; altta yatan güdüsü, doğasının ve aldığı eğitimin bir gereksinimini tatmin etmek ve böylece iç huzuru bulmaktır.

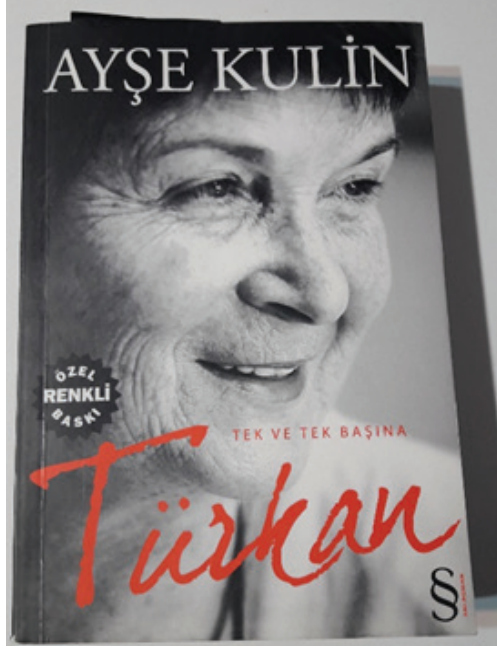
GA: O halde, öyle görünüyor ki herkes, iyi insanlar gibi kötü insanlar da hayatlarını vicdanlarını ferahlatmaya adıyorlar.

...

Söyleşi insanın değerleri ile ilgili ilginç sorularla ve yanıtlarla benzer biçimde sürüyor.

İyilik yapmak insana iyi gelir derler. Aslında başkasını değil de önce kendimizi mi mutlu ediyoruz? Ya kendimizi farklı biçimlerde mutlu edip iyilik yapmayı unutursak?

Ama öyle insanlar var ki, Mark Twain'in dediği gibi, vicdanları ya da içlerindeki ses, başka türlü mutlu olamadığı için, koskoca bir ülkede cüzzam hastalığının kökünü kazımak için hiçbir engel tanımıyor. Bu nasıl bir iç sestir ki, ölene değin susmuyor, insanın hasta yatağında bile yardıma gereksinimi olan kardeşleri için çırpınmasına yol açıyor. Nasıl bir güç ve inançtır ki, Türkan Saylan'ın yaşarken yaptıkları, o gittikten sonra bile

bu dünyada kalanlara, yakınmak yerine, çözüm odaklı olmayı öğreten ışıklı bir yol olarak parlıyor.

Evet, ikinci kitap Ayşe Kulin'in Türkân Saylan için yazdığı "Türkân, Tek ve Tek Başına" . Türkân Saylan'ın yakın dostlarına yazdığı mektuplar ve kendi dilinden bir anlatım var kitapta.

Elbette Türkân Saylan'ı tanıyoruz, yaptıklarını da biliyoruz ama kitap gerçekten çok etkileyici. Biraz iyileşmeye, umuda ve inanca gereksiniminiz varsa, okuduysanız bile yeniden okumanızı öneririm.

Şöyle diyor Türkân Saylan kitapta:

"Tüm insanlığın, aklın ve vicdanın aydınlattığı yolda yürümeyi seçeceği gün er veya geç gelecekti. Buna bütün kalbimle inanıyordum. Sabrımı ve sükunetimi bu inançtan alıyordum. O güne kadar, başa her gelen çekilecek! Oyunun kuralı böyle! Yaşam oyununun!"

Ne demiş şair:

'Yaşamak şakaya gelmez...'

**

Okumak anlamamızı sağlıyor. İşte bir Psikiyatrist, Kemal Sayar'ın dedikleri:

"Anlamak ve hissetmek bizi insan kılar. Samimiyet ruhun özgürlüğüdür."

İyi yaşamak gerekir, iyiliğin peşinde koşmak gerekir, ruhlarımızın iyiliği için ihtimam göstermek gerekir.

Dünyadan geriye iyilik kalır. İyilik ölümsüzdür."

Kaynaklar

Mark Twain, "İnsan Nedir", Dedakus Kitap, 2015

Ayşe Kulin, "Türkân Tek ve Tek Başına", Everest Yayınları, 2009

<https://kemalsayar.com/deneme/iyilik-kalir>

Ebru Çuhacı: “Bir Kap Yemek Bir Kap Su ve Birazcık Sevgi”

İyilik teması aklıma düştüğünden beri Ebru ile söyleş-meliyim dedim hep. Çalışanlarımız içinde sevgi üzerine, yardımseverlik ve hayvanseverlik üzerine en çok onunla konuşmuşum düşündüğümde.

Sahi Ebru kaç yıldır tanışıyorsunuz seninle? İlk hangi pro-jede çalışmıştın?

Eser Hanım bu paylaşımı benimle yapmanız beni çok mutlu etti.

Bilişim ailesine 2006 yılında katıldım. Şimdiki adı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olan kurumun SHÇEK yönetim bi-lişim sistemleri projesinde eğitmen olarak işe başladım. Daha sonra çeşitli projelerde eğitmen ve test uzmanı olarak çalışmaya devam ettim. Uzun süredir de BilişimBI İş Zekâsı bölümünde eği-tim ve test uzmanı olarak çalışıyorum. Kısaca 13 yıldır birlikteyiz.

Sen Eğitim ve Test Uzmanısın. Sık sık görevin gereği Müşte-rilerimizle yüz yüze doğrudan iletişim kuruyorsun. Bu duru-mun güçlüklerini biliyorum çünkü bir yazılım devreye alınır-ken her şey her zaman neşe içinde sürmüyor. Müşterilerimiz kızabilir, sabırları tükenebilir, bizi eleştirileriyle yerden yere vurabilirler. Böyle zorlu zamanlarda iyilik, iyi düşünmek her zaman işe yaradı mı?

İyi düşünmek, iyi davranmak ya da iyi olmak içten gelen bir tu-tum benim için. Müşterilerimizden gelenler çoğunlukla olumlu olmuyor. Biraz empati yaparak, bazen sabırlı davranarak ve gü-ler yüzle sorunları çözebiliriz. Olumlu yaklaşım müşterilerimizin olumsuz yaklaşımının da yumuşamasına neden oluyor. Ekibim ve ben, ekip çalışması ve iyi niyetle tüm olumsuzlukların üstesinden geliyoruz.

İyi düşünmek bir tek böyle zamanlarda değil, her zaman ve her durumda benim hayatımı ya da hayatımızı kolaylaştırıyor. Dönüşü hemen olmayabilir ama sonuçta iyilik iyiliği getiriyor. İyilik ve sev-giyi karşılık beklemeden cömertçe paylaşmak hiçbir şey kaybet-tirmez, aksine mutluluk, neşe ve yaşam kaynağı olur bence. Be-

nim de sabırsız, gönülsüz ve isteksiz zamanlarım oluyor tabii. Önemli olan olumlu yaklaşım.

İyilik sevgiyle olur. Sen insanlara karşı da çok saygılı ve sevgi dolusun ama hayvan sevgin de üzerinde konuşma-ya değer. Tüm hayvanları seviyorsun değil mi? Böcekleri fareleri filan?

Sevgi dolu bir ortamda büyüdüm. Sevmek benim yaşam fel-sefem. İnsanları, hayvanları, doğayı, yaşamayı, her şeyi se-viyorum. Hayvanları da böcek, fare, kurbağa vb. biçiminde ayırmıyorum. Benim de korktuğum ve huylandığım canlılar var ama bu benim onları sevmeme engel olmuyor. Tüm can-lıların yaşam hakkına saygı duyuyorum. Herkesin hayvanla-rı sevmesini beklemiyorum. Tek beklentim hayvanlara zarar verilmemesi. Yeri gelmişken hayvanları sevmeyebilir insanlar ama hayvan haklarına da saygı duymalı. Yapılabilecekler belli: hayvanat bahçelerine gitmemek, yunus parklarına gitmemek, kürk giymemek, kuş tüyü ve yünlü eşyalar kullanmamak, hay-vanların deneylerde kullanılmasını engellemek, pet shoplar-dan hayvan satın almamak, barınakların can dostlarımız için otel olmadığını kabul etmek. Satın almadan sahiplenmek için barınaklar ziyaret edilebilir. Mottomuz bir kap yemek bir kap su ve birazcık sevgi.

Ama kedilerin yeri başka.. Neden?

Tüm hayvanları seviyorum ama kedilere düşkünlüğüm ayrıdır benim. Kediciyim ben:). Kediler hiç hayatımızdan eksik olma-

dı. Kendimi bildim bileli evimizde hep bir kedimiz vardı. Kedilerin nankör olmadığını biliyorum mesela. Kendi başına buyruk, özgür ve her zaman duygularını ifade eden hayvanlardır kediler. Onları yönetmeniz mümkün değildir. Sevgi doludurlar. Mırlayarak, gözünüzün içine bakarak kendilerini anlatırlar. Her miyavlanmanın farklı bir anlamı vardır bana göre. Sadece evdeki kedim ile değil sitemdeki, çev-

Pati

remdeki kedilerle de paylaşımlarda bulunuyorum. Sadece kediler mi saksağanlar, kumrular, güvercinler, kirpiller ve diğerleri. Yaşamak gerekir ne demek istediğimi anlayabilmek için.

Ebru, biz bu söyleşiyi planlarken, yaklaşık 17 yılı birlikte geçirdiği can yoldaşı, yaşama sevinci, Pati'yi kaybetti. Çok ama çok üzüldü. Sevdiklerimizin yaşlanması, hastalanması ve kaybı da yaşamımızın birer parçası. Baş etmek zorundayız. Zor da olsa kabul etmeli ve elimizden geldiğince onları huzur içinde uğurlayabilmeliyiz.

Ebrucum, Pati için, ayrıldığınız için üzgünüm. Ama o sizinle birlikte yaşadığı için şanslı bir kediye diye düşünüyorum.

Pati ömrünün son üç yılını da engelli olarak geçirmişti. Ölüm bir gerçek ama kabullenmek benim gibi duygularını daha yoğun yaşayan birisi için oldukça zor. Pati her sabah kahvaltıda birlikte olduğum, akşam beni kapıda karşılayan, gece kanepede kucağımdayken dizi izlediğim hayat arkadaşım. Resim yaparken, kitap okurken, kahvemi içerken benimle her anı paylaşan Pati'mi çok özleyeceğim. Bahçede baktığım kedilerim de var. Şimdi Pati kalbimde yine onlara bakmaya devam edeceğim.

Biraz da özel yaşamından söz edelim. Bir tatil günün nasıl geçer örneğin, bizimle paylaşır mısın?

Özel yaşamımda da kediler var benim. Tatil günlerimde bahçemdeki kedoşlarının sabah ve akşam beslenme saatlerini kaçırmam. Kahvaltıdan sonra annemle Türk kahvesi içmeyi çok severim. Alışveriş, yürüyüş, dostlarla birkaç saat sohbet, belki bir

konser ile tatil günüm geçer.

Hobilerin ve özel zevklerin var mı? Neler okursun boş zamanlarında, hangi tür müzikleri dinlersin keyifle, hangi tür filmler izlersin?

Kitap okumayı çok severim. Her gece yatmadan önce mutlaka kitap okurum. Dönem dönem değişiyor okuduğum türler. Kişisel gelişim, polisiye, klasikler, felsefe sevdiğim türler arasında. Çocuk kitaplarını da yeniden okuyorum. Behrengi'den Küçük Kara Balık ve Pal Sokağı Çocukları yine yeniden okuduğum kitaplar.

Hayvan hakları savunucusu ve aktivistiyim ben. Artık bireysel olarak çalışsam da yapılan etkinlikleri kaçırmamaya çalışıyorum, konserler, kermesler gibi. Çeşitli noktalarda besleme ya-

pan, arazide köpek bakan, bakımevi olan arkadaşlarıma yardımcı olmaya çalışıyorum.

Dostlarımla bir arada olmayı, onlarla tiyatroya gitmeyi, uzun sohbetlerle zaman geçirmeyi seviyorum.

Çocukları ve gençleri de çok sevdiğini biliyorum. İki yeğenin var değil mi? Onları özlüyor olmalısın.

Bahçemdeki kediler Fredi, Ceylan ve salyangoz

Yeğenlerim Kutsal ve Lara İngiltere’de yaşıyorlar. Evet çok özlüyorum. Teknoloji sayesinde uzaklar yakın olsa da yani günde ortalama bir saat görüntülü konuşsak bile hep bir boşluk var içimde.

Çocuklar, gençler ve ana temamız iyilik olunca düşüncelerini öğrenmek istedim. Sence onlara iyilik ve iyilikle ilgili değerler en iyi nasıl öğretilir? Bu konuda kendi deneyimlerini anlatır mısın?

Sevgi ile başlar her şey. Sevmeyi ve sevgiyle yaşamayı öğrenmeli birey önce. Leo Buscaglia’nın Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek kitabında da sevginin öğrenebileceği anlatılır. Ço-

cukları ve gençleri sınırlamadan, kendi bireysellikleri içinde kabul etmeliyiz öncelikle. Onları yargılamadan, suçlamadan ve üstelemeden dinlemeliyiz. Tanımak için çabalamalıyız.

Gorki

Tanıdıkça onlar için neyi nasıl yapacağımız biçimlenecek bence. Her çocuğa ve gence göre değişiklik gösterecek iyilik tanımı. Klasik tanımlar dışında yaşayarak deneyimleyerek düşe kalka doğruyu bulurlar. Yüksek lisansımı her ne kadar ölçme ve değerlendirme üzerine yapsam da ben davranışların ve tutumların katı kurallar dahilinde ölçülmesini kabul etmiyorum. İyilik ve iyilikle ilgili değerler çocuk ve gençlerde en doğru biçimde sadece onlar izin verdiği ölçüde biçimlenir. Zorla, korkuyla, dayatmayla değil. Onlarla acıyı ve tatlıyı paylaşarak, doğru örneklerle ve bu örnekleri kendilerinin yaşamasına ve yorumlamasına izin vererek bu değerleri edinmeleri sağlanabilir.

Fredi

***

Gördüğünüz gibi Ebru, çok duyarlı, duygusal, ince bir insan. Doğallığı sever. İnsanları olduğu gibi kabul eder ama kötülüğü, kabalığı, duyarsızlığı, saygısızlığı kabullenmez. Gençlere ve insanlara sevgiyle yaklaşır, kuralcı değildir. Buna karşın **iyi bir insan olmak**, ne olursa olsun **iyi kalmak** konusunda hiçbir zaman ödün verdiğini görmedim.

Sevgili Ebru, anılarını, fotoğraflarını, duygu ve düşüncelerini içtenlikle paylaştığın için çok teşekkür ediyorum.

Mardin, Midyat ve Fırat

Mardin

Bir keresinde Fırat nehrini görmüştüm Gaziantep'ten Urfa'ya giderken. Öyle uzun uzun değil, arabanın içinde hızla geçerken kısa süreliğine bakmıştım heyecanla. O kadarı bile yetmişti. Fırat'ın mavi rengi beni derinden etkilemişti. Bir ırmağın öyle parlak ve güzel bir renginin olacağını tahmin edemezdim. "Abartıyor muyum acaba?" diye düşünürken gerçek bir yurtseverin, İsmail Habib Sebük'ün kitabı geçti elime. 1936'da Anadolu'yu gezen Sebük, kitabı "Yurttan Yazılar"da gezdiği yerleri çok değişik bir biçimde anlatır. Örneğin, Fırat ve Dicle nehirlerini hasret çeken

aşıklara benzettir, kimi zaman coşkun kimi zaman sakin akışlarını, geçtikleri coğrafyada binlerce yıldır süren bir aşk öyküsü gibi anlatır. Bu kitabı okuduktan sonra, Fırat'ı, Dicle'yi, Mezopotamya'yı gezmek için hayaller kurup durdum. Sonunda bu yıl Mayıs ayında bayram tatilinde Mardin ve çevresine bir gezi yapma şansım oldu.

Mardin kadim bir Yukarı Mezopotamya şehri. Milattan önce 8000'lere uzanan tarihinde, çok çeşitli halkların (Türk, Arap, Kürt, Ermeni, Türkmen, Çeçen gibi farklı etnik kökene sahip insanların), farklı dinlerin (Müslüman, Hristiyan, Yahudi, Süryani, Yakubi, Keldani, Nesturi, Yezidi gibi), antik dönemden günümüze uzanan uygarlıkların birbirine karıştığı,

Tatlı Dede Konağı ve Merdivenleri

kendi karakterlerini kaybetmeden birlikte yüzyıllarca var olabildikleri çok ilginç bir kent. Son yıllarda kültür turizminin parlayan yıldızı oldu.

Mardin'e Gaziantep'ten karayolu ile gittik. Gaziantep ile Mardin arası 337 km. Yol güzel. Tarihe çok meraklı olduğumu bilen

eşim, butik otele dönüştürülen eski bir Mardin evinden yer ayırttı. Otantik bir Mardin konağında, sahibi en az 500 yıllık diyor, yüksek tavanlı, tahta kapılı, kemerli derin pencereli, kalın taş duvarlı geniş bir odada iki gece konakladık. Kahvaltı için dik bir merdivenden inip çıkmamız gerekiyordu. Gülü seven dikenine katlanır.

Mezopotamya Ovası ilkbaharda

Sezon sonuydu. Aslında gitmekte geç kalmıştık. Çünkü tıpkı yemyeşil bir deniz gibi görünen o ünlü Mezopotamya ya da Mardin ovası, yeşil rengini yılın bu zamanında (Mayıs sonu, Haziran başı) kaybetmişti. Burada yılda iki kez ürün alındığını öğrendim.

Önce buğday sonra mısır ekilirmiş. Yolculuk sırasında son model tarım makineleri dikkatimi çekmişti. Buğday hasatı bitmek üzereydi.

Konağın terası, ovayı seyretmek için harika bir konuma sahipti. Gündüz boz renkli, hiçbir yerleşim yeri görünmeyen, üzerinde kırlangıçların dönüp durduğu geniş bir düzlük, gece ise nereden çık-

tiği anlaşılmayan pırlıl pırlıl ışıkların olduğu, insana sanki başka bir zaman dilimindeymiş duygusu veren manzarayla karşı karşıyaydık.

Selçukluların bir kolu olan Artuklular, Akkoyunlular ve Osmanlılar olmuştur. Artuklu'ların başkentliğini yapmış Mardin'in üniversitesinin adı Mardin Artuklu Üniversitesi'dir.

Mardin platosunun güneyindeki tepenin Mardin Ovası'na bakan yamacında kurulmuş, basamaklı bir yapıda üst üste dizilmiş gibi görünen geleneksel mardin evleri kalker

taşından yapılmıştır, hepsinin cephesi güneye bakmaktadır ve evlerin içleri ve dışları, özgün ve gelişkin taş işçiliği örnekleriyle süslüdür. Büyük çoğunluğu 12-15. yüzyıllar arasında yapılmış eski eserleri ve dantel gibi işlenmiş taş evleriyle etkileyici bir açık hava müzesi gibidir. Bu ilginç man-

zarayı bütün tanıtım belgelerinde görebilirsiniz. Ben de görmüş-tüm ama manzaranın içinde dolaşmak bambaşka.

Hem bir ortaçağ şehrinde tarih yolculuğuna çıkmış, hem de güney sahillerinde bir kasabada geziyormuşsunuz gibi hissediyorsunuz. Çünkü taş evler denize bakan yazlıklar gibi konumlanmışlar. Hava sıcak. Eski Mardin'in daracık sokaklarında sandaletli turistler yürüyor.

Yalnız, şehrin ortasından geçen turistik yolda, bayram nedeniyle müthiş sıkışık bir taşıt trafiği vardı ve bu kalabalık, şehrin mistik ve rahat havasını fena halde bozuyordu.

Mardin, Birinci Caddede Bir Gece

Yine de tabi, bu yolu (birinci caddeyi) birkaç kez bir baştan bir başa yürüyerek gezdik. İlginçtir, bu yol, birinci Dünya savaşı sırasında Almanlar tarafından açılmış. Yolun iki yanında Mardin'e özgü mor badem şekeri, kuruyemiş, safranlı çay karışımları, değişik renk-

lerdeki güzel kokulu kolonyalar, çeşit çeşit el yapımı sabunlar, özellikle bittim sabunları satan turistik dükkanlar var. Tabi telkâri işçiliğinin en güzel örneklerini satan gümüşçüleri de unutmamalı. Tarihi kiliselere, örneğin Kırklar Kilisesine, camilere örneğin

Şeyh Çabuk Camii'ne, Ulu Cami'ye, Mardin Müzesi, Sabancı Mardin Kent Müzesi gibi müzelerle, etkileyici sivil mimari örneklerine de bu birinci caddeden geçerek gidiliyor.

Birinci caddenin kaldırımlarında, yerdeki taşlara, yer yer çeşitli şairlerin dizeleri, ünlü şarkı sözleri işlenmiş, yürürken gözünüzden kaçmadı.

Mardin Müzesi

Mardin Müzesi

Müzeleri çok severim. Mardin müzesi 1895 yılında Süryani Katolik Patrikhanesi olarak yapılmış, güneye bakan U yapılı üç katlı geleneksel bir Mardin konağı mimarisine sahip. Zengin bir koleksiyon sergileniyor.

Arkeolojik kazılar salonu, inanç salonu, ticaret salonu, yaşam salonu gibi alanlar keyifle geziliyor. Bana en ilginç gelen köşesi, sahte antik eserlerin gösterildiği, tarihi eser kaçakçılığı ve dolandırıcılık öykülerin anlatıldığı bölümdü. Bir de çağdaş müzecilik anlayışıyla farklı atölye etkinlikleri ve bir Arkeopark içinde müze eğitim çalışmaları çok etkileyiciydi. Bu alanlarda, bilimsel arkeolojik kazılar nasıl yapılır öğrenebiliyor, kök boya

Mardin Müzesi-Kazılar Salonu

baskı, ebru, çivi yazısı ile ilgili uygulamalı bilgi alabiliyor, örneğin eski zaman yöntemleriyle kendinize anı olacak bir sikke basabiliyorsunuz

Ulu Cami

12. yüzyıl Artuklu mimarisinin temel özelliklerini yansıtan caminin dıştan yivli kubbesi göz alıcıdır. Anadolu'daki çifte minareli camilerin ilk örneklerindendir. Minaresi kalem ucu gibi değil, sanki göğe uzanan bir parmak gibidir. Kaldığımız konağın

Mardin Ulu Cami

terasından ve her yerden görünen bu süslü minare Mardin'in simgesi gibidir.

Caminin avlusunda birkaç fotoğraf çektikten sonra labirent gibi dar sokaklardan geçtik, Mardin'de gezerken

alıştığımız dik merdivenlerden bir daha çıktık ve yine ova manzaralı harika bir kahve dükkanında buluverdik kendimizi. Burada çeşit çeşit kahve var. Ben dibek kahvesinden yana kullandım tercihim. Kahveye, kakule, menengiç, çörekotu, tarçın gibi baharatlar eklenerek çeşitli karışımlar yapıyorlar.

Kasımiye Medresesi

Kasımiye Medresesi Kapısı

Yapımına Artuklular zamanında başlanmış, 15. yüzyılda Akkoyunlular tamamlamış. Sultan Kasım'ın adıyla anılıyor. Girişteki taş oymalı kapısı, içindeki beklenmedik genişlik ve eyvanlı dersliklerin ortasında, bir çeşmeden akan suyun yereki ince kanallardan akarak doldurduğu bir havuz. Bu manzara, doğum, büyüme, gelişme, olgunlaşma ve ölümü temsil ediyormuş.

Kasımiye Medresesinde Mardin'deki bütün yapılar gibi anlatılması zor etkileyici bir hal var. Bir reh

Kasımiye Medresesi içindeki havuz

ber gelip öyküsünü anlatmasa da, sanki taş duvarlara dokunup biraz bekleseniz, taşlar dile gelip anlatıverecekler gizemli geçmişlerini. Oradayken böyle hissettim sonra tanıtım belgelerinde okuyunca öğrendim, duvarlardaki kırmızı rengin Kasım Paşa'ya ait kan lekesi olduğuna inanılıyormuş.

Deyrülzaferan Manastırı

Deyrülzaferan Manastırı-Giriş

Süryani Ortodoks cemaatinin en önemli kilisesi. Dini açıdan kadim ve önemli olmasının yanı sıra içinde hala ibadet yapılan bir manastır. 639 yıl boyunca patriklik merkeziymiş.

Deyrülzaferan Manastırı-Girişteki Bahçe

Harika bir bahçesi, içeriye alınmayı beklerken karanfilli, safranlı çay ve mahlepli, hurmalı bademli çöreklerden yiyebileceğiniz keyifli bir kafe var. Bahçesi güller, meyva ağaçlarıyla

dolu. Meraklıysanız manastırın içinde tarihi önemini ve bölümlerini uzun uzun anlatan rehberler var.

Midyat

Mardin'e gelmişken Midyat'ı da görmeliydik. Arabayla bir saat süren bir yolculukla gittik. Eski Mardin'in daracık sokakları, dik merdivenlerinden sonra ilk bakışta Midyat daha düz ve ferah bir şehir gibi göründü bize. Midyat'ta önce kültür evini, sonra ünlü konuk evini gezdik.

Midyat Kültür Evi

Eski bir konağı çok güzel bir kültür evi haline getirmişler. Bütün sevdiğimiz devlet adamları ve sanatçıların halı dokuma portreleri çok güzeldi. Kültürlerin, dinlerin hoşgörü ve barış içinde birlikte var oldukları bu topraklarda bir başka sevgi dolu insanın portresiyle, sevgili Barış Manço'nun portresiyle fotoğraf çektirmeden olmazdı.

Mardin Kültür Evi –Halı Dokuma Portreler

Mor Gabriel Manastırı

Mardin'de adının önünde Mor olan birçok manastır var. Aziz demekmiş. Mardin'de gördüğüm en şık, en güzel, insana huzur veren ibadet yeri burasıydı. İçindeki zeytin ağaçlı sevimli bahçesi, zarif taş işçiliği, balkonlar, merdivenler hepsinde bir incelik, güzellik. Yapım tarihi 397'dir.

Mor Gabriel, zarif taş işçiliği

Mor Gabriel Manastırı

Mardin Mutfağı

Mardin'in mutfağı da zengin. Çok şık, otantik restoranları var. İç pilavlı kuzu kaburgası, sembusek denen bir tür kapalı lahmacun, kızartılmış ya da haşlanmış içli köfte, ekşili erik yahnisi gibi lezzetli yemeklerini geceleri fasıl eşliğinde sunuyorlar. Rezervasyon yaptırmazsanız yer bulamıyorsunuz.

Mardin'de tadına baktıklarım, gördüklerim, yaşadıklarım çok etkileyiciydi. Ama havada bir gariplik vardı. Sezon sonu olduğu için mi, güncel siyasal koşullar nedeniyle mi, yoksa olağanüstü bayram kalabalığı yalnızca beni değil Mardin'lileri de mi bunaltmıştı bilemiyorum. Yer yer kapalı dükkanlar, çok da hevesle yanıtlanmayan sorular... Sanki, yıldız tam parlamaya başlamışken bu kadim inançlar şehrinde daha iyisinin olabileceğine ilişkin tuhaf bir inançsızlık hissettim. Oysa daha iyisi olabilir. Yurt dışını gezip görenler bilir. Dünya üzerinde Mardin

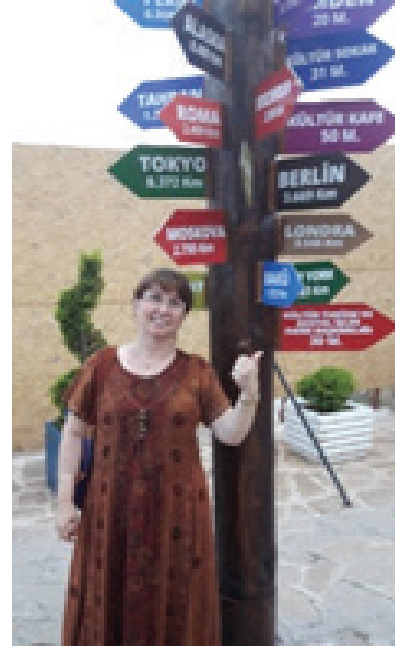
Mardin Mutfağı- Irok (İcli Köfte)

Mardin'e özgü mor badem şekeri

ve çevresi gibi özgün, kültürel ve tarihi zenginliğe sahip bir bölge çok az bulunur. Meraklı bir gezgin için burada her türlü renk, koku, tat, manzara ve ezgi var. Gezerken turizmci olmasanız bile yapılabilecek şeyler hakkında aklınıza bin türlü fikir geliyor.

Çok istediğimiz halde Hasankeyif'le, Fırat'ın aşık olduğu Dicle'yi ve yakınlardaki Dara antik kentini bu gezimize sığdıramadık. Ama Gaziantep'e dönerken, İ.Habib Sebük'ün romantik biçimde anlattığı Fırat'la buluşma şansını yakaladım. Yazarın yaşadığı yıllarda coşkun akan Fırat, şimdi

Kùltür Sokağı

Halfeti- Birecik Baraj Gölü Altında Kalan Savaşan Köyü Cami

üzerindeki dev barajlarla göle dönüşmüş gibi. Beş büyük barajdan biri olan Birecik Barajı gölü üzerinde, Halfeti'de tekne gezintisi, sular altında kalan köyler, değişen coğrafya, bayram kalabalığı, değişen insanlar... Yine de Mardin, Midyat, Fırat, güzeldi. Gördüğüm için mutluyum.

Kaynaklar

- Ayşe Üçok, "Mardin Gezi Rehberi", Mardin Büyükşehir Belediyesi, Kültür Turizm ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Kasım 2017
- Adnan Avuka, "Hoşgörülerin Diyarı Mardin", Ekim 2018, 9. Baskı
- www.mardinmuzesi.gov.tr
- <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/mardinmuzesi>
- <https://www.ensonhaber.com/galeri/turkiyenin-en-guzel-10-nehri>
- www.mardin.gov.tr

Doğayla Uyum İçinde Yaşama Sanatı

4. Bölüm

Sevgili Aynur Çalışır Sirel, Bilişim 4 Mevsim dergisini çıkarmaya başladığımızdan bu yana doğanın, sporun ve sanatın yogayla ilişkisini açıklıyorsunuz. Bu sayımızda da tamamız iyilik. Hocam biliyorsunuz, yoga bana iyi geliyor. Sanki duruşum, yürüyüşüm, yüzmem eskisinden farklı.

Çoğumuz bedenimizi sadece yürümek, oturup kalkmak, yatmak gibi çok sınırlı alanlarda kullanırız. Oysa bedenimizin kapasitesini keşfetmeye başladığımızda her gün sınırlarını biraz daha esnetmeye, genişletmeye başlarız.

Doğada her şey hareket halinde akış halindedir, doğa bize mükemmel bir senfoni sunar, eğer görmeyi bilirsek suyun akışını, güneşin enerjisini, yağmurun ve toprağın bereketini fark etmeye başlarız. Mademki özümüz doğayla bir olmak o zaman bedenimiz ve nefesimizle doğadaki akışın içerisinde oluruz.

Derslerimizde arka planda daima insana huzur veren tatlı bir melodi olur. Öğrencileriniz arasında sanatla uğraşan, sanatı mesleği

haline getirmiş kişilerin yer almasına hiç şaşırmıyorum. Fa notasıymış örneğin, derin gevşemeden çıkarken ilginç ses çanağınızla ortama yaydığınız o etkileyici tını. Keman sanatçısı Yasemin'e teşekkürler bizi bu konuda o aydınlattı.

Esercim, müziğin ruhumuzun gıdası olduğunu hepimiz biliriz. Koşturmayla ve gergin geçen bir günün ardından yogayla bedenimizi hareket ettirmeye başladığımızda, arkadan gelen müziğin rahatlatıcı dinlendirici tınılarıyla ruhumuzu da besleriz. Bu melodiler, o günün ders planına uygun olarak, geleneksel yoga müzikleri olabileceği gibi farklı tarzda müzikler de olabilir. Örneğin bazen kemanı ve neyi tercih ederken, bazen kuş sesi, su sesi gibi doğadaki melodileri dinleriz. Biliyorsun çok kısık sesle açarım müziği, bunun da nedeni aklımızın sürekli müziğe takılı kalmasını istemememdir, farkındalığımızın müzikten ziyade kendimize yönlendirilmesini isterim.

Her dersin sonunda yaptığımız, bedenimizi rahatlatan, derin gevşemeden (Savasana) sesli çanağın sesiyle çıkarız. Biliyoruz ki Evrende her şey belli bir titreşime ve frekansa sahip. Bu çanaklar da çok özel bir tınıya sahiptir ve Sevgili Yasemin bu sesi ölçtüğünde fa notasına

karşılık geldiğini gördük. Sesli çanaktan çıkan ses dalgasının Evrenin sesi olarak bilinen AUM sesiyle aynı etkiye sahip olduğuna inanılır. Derin gevşemenin şifa veren sürecini çanaktan çıkan şifa dolu titreşimlerle avuç içlerimizden başlayarak bütün organlarımıza, hücrelerimize yayılmasıyla sonlandırırız.

Siz yogayı sanatla, kimi zaman sezgisel olarak büyük bir doğallıkla, kimi zamansa bilinçli olarak birleştirip bizimle paylaşıyorsunuz. Ama bir topluluk daha var ki, yogayı sizinle birlikte sevgiyle, müzikle ve çoğunun deneyimi nedeniyle bilgelikle paylaşıyorlar. Bir geriatri kliniğinde

yaptığınız yoga çalışmalarını çok muhteşem buluyorum.

Esercim, Geriatrideki çalışmalarım yoganın herkes için olduğunu, her yaşta, her kiloda ve her sağlık koşulunda yoga yapılabileceğini bir kez daha gösterdi. Yaş ortalamasının 80 olduğu bu bilge büyüklerimizle koltuklarımızda oturarak, önce nefesimizi fark ederek, sonra bedenimizi sağlığımızın izin verdiği kadar hareket ettirerek yogaya başlıyoruz.

Yaptığımız çalışmalarda onların konsantrasyonlarını uzun süre koruyabilmek için adını doğadan alan duruşları biraz da hikayeleştirerek yapmayı tercih ediyorum. Böylece enerjileri yükseliyor, konsantrasyonları artıyor, katılım çoğalıyor ve anda kalmanın mutluluğu yaşanıyor. Bedenlerini hiç hareket ettiremeyen büyüklerimiz de yogadan ve yaratılan bu sihirli ortamdan zihinsel ve ruhsal anlamda faydalanıyorlar. Grubun enerjisiyle bazen beden duruşlarımızı onların sevdiği şarkılarla uyumlu olarak çalıştırarak, müziğin yaratıcı gücünü, yoganın gücüyle birleştiriyoruz. Sean'ın sonunda yaptığımız minik bir Savasana'yı yine sesli çanağın muhteşem tınısıyla sonlandırıyoruz. İlk günden itibaren benim için en mucizevi durum yogadan sonraki sessizlik oluyor, yayılan bu pozitif enerji ile grubun sakinliği ve huzuru adeta bütün mekanı etkiliyor, şikayetler, öfkeler, ajitasyonlar yerini bilinçli bir mutluluğa bırakıyor. Klinik yetkilileri bu durumun gün boyu devam ettiğini belirtiyorlar.

Oradaki çalışmamdan ne büyük bir tatmin duygusu yaşadığımı sen de biliyorsun, onların mutluluğuna minicik bir katkı sunmakla kendimi çok mutlu hissediyorum.

Aynur Çalışır Sirel

A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi mezunu olup, iş hayatı boyunca ISO 9000 ve Toplam Kalite Konularında eğitimler verdi, danışmanlık ve yöneticilik yaptı.

2004 yılında yoga ile tanıştı ve halen bu yolda, sabırla, disiplinle, heyecan ve aşkla yoluna devam etmektedir. Bu yolculuk sırasında başta Raghuramji olmak üzere, Neslihan İskit, Azita Dadfar (İyengar), Monika Münzinger, Berivan Aslan Sungur (Yin Yoga)'la çalışmalar yaparak farklı teknikleri, bunların beden ve zihin üzerindeki etkilerini deneyimleyerek kendi tarzını oluşturmuştur.

Şubat 2007'de Vivekananda Yoga Üniversitesi'nden Eğitim Sertifikasını alan Aynur Çalışır Sirel, halen Ankara Atılı Spor Kulübü'nün içinde yer alan YogaHara adlı Stüdyosunda derslerine devam ediyor.

Yoğurtlu Patates: Az Rastlanır Bir Antep Yemeği

Ayşe Eser Baransel

İkinci sayımızda bir Antep gelini olduğumu yazmıştım Ga-

Haspir Otu

ziantep yazımı yazarken. Bu nedenle, çok olmasa da Antep mutfağından alıp uyguladığım kimi yemekler var tabi. Belki de en az bilinenlerden birisi olan Yoğurtlu Patates, eşimin ve ailesinin sevdiği yemeklerden. Tarifini paylaşıyorum. Deneyip görüşlerinizi iletirseniz sevinirim. Ama

unutmadan belirtiyim bu yemeğin üzerine kızgın yağda kavuracağınız haspir otunu eklemeniz önemli. Haspir ya da aspir, “çakma safran” olarak da biliniyor ve Antep mutfağında birçok yemekte kullanılıyor. Nereden bulacağız demeyin hemen, aktarlarda var. Fotoğrafını da koydum. Bunun için gerekli malzemeler:

Gelelim yemeğimizin malzemelerine;

- 350 gram kuşbaşı et

Burası Antep mutfağı. Yoksa siz adında geçmiyor diye et yok mu sandınız? :)

(Miktar ve tarif sevgili kayıinvalidem Rabia Baransel'den. Kendisi yemek tarif ederken miktar belirtmekten pek hoşlanmasa da bizim iki kişilik çekirdek ailemiz için yeteceğini düşündüğü ölçüleri pek iyi bilir.)

- 1 kg'dan biraz az patates
- Yarım kilo süzme yoğurt
- 1 çay bardağı nohut
- 3 yemek kaşığı sıvı yağ
- 1 kuru soğan
- 1 yumurta
- Tuz
- Üzeri için haspir ve karabiber

Hazırlanışı

Kuşbaşı et bir miktar sıvı yağda soğanla kavrulur. Dödüklü tencerede nohut ile birlikte bir güzel pişirilir. Biliyorsunuz eti önden kavurmak lezzeti arttırır. Ama abartıp kurutmak gerek. Ayrıca kaynatırken kavurulmuş sıcak etin üzerine ılık ya da sıcak su koymanız gerekir.

Patatesler kuşbaşı etler kadar (çok küçük değil) doğranır ve yumuşayınca dek haşlanır. Püre yapmayacağımız için çok haşlamamaya dikkat etmelisiniz.

Pişen et, nohut ve patatesler bir araya getirilerek karıştırılır.

Yoğurt, yumurta ve bir kaşık zeytinyağı ile karıştırılır ve ısısı et ve patateslerin ısısına yükselinceye dek ya hafif ateşte karıştırılarak kaynatılır ya da yayla çorbasındaki gibi sıcak sudan yavaş yavaş alınarak yoğurt karıştırılır.

Başka bir deyişle yoğurt kesilmeden yemeğe katılır.

Üzerine haspir ve karabiber yakılır.

Yoğurtlu Patates yemeği kıvamı nedeniyle neredeyse bir çorba gibi suludur. Ama içindeki malzemeler gördüğünüz gibi klasik çorbalardan hem miktar olarak hem de besin değeri olarak çok daha fazladır. O yüzden bir ana yemek yerine geçer.

Kayınvalidem, benim kırmızı ete pek düşkün olmadığımı bildiği için, biraz bana iyilik olsun diye, kırmızı et yerine tavuk eti de kullanılabilir diyor ama Antepililer daima kuzu etini tercih ederler biliyorsunuz.

Tabak fotoğrafta düz tabak gibi görünüyor ama ortası oldukça derin bir yemek tabağı. Televizyonda seyrettiğim şeflere özenerek tabağın kenarlarına haspir otu serperek süsledim.

Afiyet olsun!